

ಚೆಳೆ: ಬದನೆಕಾಯಿ

ಮುಖ್ಯ ರೋಗಗಳು	ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳು	ರೋಗನಾಶಕಗಳು (ಮಿ.ಲೀ./ಗಾಂಟ್ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ)	ಎಕರೆಗೆ ಪ್ರಮಾಣ (ಪ್ರತಿ ಸಿಂಪಡಣೆಗೆ)	ಬಳಸುವ ವಿಧಾನ / ವಿವರ
ಬೂದಿ ರೋಗ	ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಳಿ ಅಥವಾ ಬೂದು ಬಣ್ಣದ ಪ್ರತಿ ಕಾಣುವುದು. ನಂತರ ಎಲೆಗಳು ಒಣಗುವುದು.	3 ಗಾಂಟ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗುವ ಗಂಧಕ (ಉದಾ: 80) 1 ಗಾಂಟ್ ಬೆನೋವಿಲ್ 50 ಡಬ್ಲು.ಪಿ. 1 ಗಾಂಟ್ ಕಾರ್ಬೊಂಡಾಜೆಂ	600 ಗಾಂಟ್ 200 ಗಾಂಟ್ 200 ಗಾಂಟ್	ರೋಗ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡು ಬಂದಾಗ ಜೈವಧಿಗಳನ್ನು ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು . 15 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಮರು ಸಿಂಪಡಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ 180–210 ಲೀಟರ್ ನೀರನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು.
ಮಡಿಯುವಳಿ / ಸೊಗಡು ಸಾಯಂ ರೋಗ	ಗಿಡಗಳ ಕಾಂಡ ಕಪ್ಪಾಗುವುದು, ಎಲೆಗಳು ನೆಲಕ್ಕೆ ಶುಸಿದು ಬೀಳುವುದು.	3 ಗಾಂಟ್ ಮೆಟಾಲಾಕ್ಸಿಲ್ ಎಂ.ರ್ಯೂಡ್. 5 ಗಾಂಟ್ ಟ್ರೈಕೋರ್ಡಮಾರ್ 2 ಗಾಂಟ್ ಮೆಟಾಲಾಕ್ಸಿಲ್ + ಮಾರ್ಟಿಕೋಜೆಬ್ 2 ಗಾಂಟ್ ಹೆಕ್ಟೋಕೋನಾಜೋಲೋಲ್ + ಮಾರ್ಟಿಕೋಜೆಬ್	200 ಗಾಂಟ್ 200 ಗಾಂಟ್	ಬಿತ್ತನೆಗೂ ಮುನ್ನ ಮಣಿನಲ್ಲಿ 400–500 ಗಾಂಟ್ ಟ್ರೈಕೋರ್ಡ ಮಾರ್ ಎಂಬ್ರಿ ಮಾಡಬೇಕು. ನಂತರ ರೋಗ ಕಂಡು ಬಂದಾಗ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು . ಅಗತ್ಯವಿದ್ದರೆ 100 ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು .
ಎಲೆ ಚುಕ್ಕೆ ರೋಗ	ಸಣ್ಣ ಮೃತ್ತುಕಾರದ ಕಂದು ಅಥವಾ ಬೂದು ಬಣ್ಣದ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ	2 ಗಾಂಟ್ ಮಾರ್ಟಿಕೋಜೆಬ್ 75 ಡಬ್ಲು.ಪಿ. 2 ಗಾಂಟ್ ಕೆಲ್ಲಿರೋಫಾಲೋನಿಲ್ 70 ಡಬ್ಲು.ಪಿ.	400 ಗಾಂಟ್ 400 ಗಾಂಟ್	ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ 200 ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಜೈವಧಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು .

	ಕಾಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.			
ದುಂಬಾಳು ಎಲೆ ಚುಕ್ಕೆ ರೋಗ	ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಕಾಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು	0.5 ಗ್ರಾಂ ಸ್ಯಾಪ್‌ಲೈಮ್‌ಸಿನಾ ಸಲ್ಟ್‌ಪ್ರೋ 3 ಗ್ರಾಂ ಕಾಪರ್ ಆಕ್ಸಿಕ್ಲೋರೈಡ್	100 ಗ್ರಾಂ 600 ಗ್ರಾಂ	ಎಕರೆಗೆ 200 ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ದಾಖಳ ಮಾಡಿ 20 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭಾರಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು .
ಷೈಟ್‌ಲೋಪ್‌ಲ್ರೋ ರಾ ಎಲೆ ರೋಗ	ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಚುಕ್ಕೆಗಳು, ನಂತರ ಕೊಳೆ ಉಂಟಾಗುವುದು.	1.7 ಮೀ.ಲೀ. ಟ್ರೈಫಾಲ್ಕಿನ್‌ಸೆಲ್ಟ್‌ಎಬಿನಾ	425 ಮೀ.ಲೀ.	ರೋಗ ಕಂಡು ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು . ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ 200 ಲೀಟರ್ ನೀರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
ಕಾಯಿ ಕೊಳೆಯುವ ರೋಗ	ಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳೆ ಕಾಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು	2 ಗ್ರಾಂ ಮ್ಯಾಂಕೋಜೆಬ್‌ 75 ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಎ.		ರೋಗ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡು ಬಂದಾಗ ತಕ್ಷಣ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು . 15 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಮರು ಸಿಂಪಡಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ 200 ಲೀಟರ್ ನೀರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

ಬೆಳ್ಳಿ: ಹತ್ತಿ

ರೋಗದ ಹೆಸರು	ಮುಖ್ಯವಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳು	ರೋಗಕಾರಕಗಳು	1 ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಪ್ರಮಾಣ	ಹಕ್ಕರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಪ್ರಮಾಣ	ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸಮಯ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ
ಬಾಳ್ಣಾ F (ದಂಡಾಸು ಅಂಗಮಾರಿ ರೋಗ)	ಎಲೆಯ ಮೇಲಾಗದ ಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು, ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಕಲೆಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ನಂತರ ಕಲೆಗಳು ಬೆಳೆದು ಎಲೆ ಬಣಗುತ್ತದೆ.	ಸಂಪೂರ್ಣರೊಂದಿರುವ ಸಸ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗುವ ಶಿಲೀಂಧ್ರ ರೋಗ	0.5 ಗ್ರಾಂ 0.5 ಗ್ರಾಂ 3 ಗ್ರಾಂ	150 ಗ್ರಾಂ 150 ಗ್ರಾಂ 900 ಗ್ರಾಂ	ಬಿತ್ತಿದ 50, 65 ಮತ್ತು 80 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ 300 ಲೀ. ದಾವಣವನ್ನು ಒಂದು ಹಕ್ಕರಿಗೆ 300 ಲೀ. ನೀರನಲ್ಲಿ ದಾಳಿಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
ಎಲೆ ಚಕ್ಕಾ ರೋಗ	ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ.	ಜೆನೆಸಾ ಪ್ರಭೇದವಾದ ಆಲ್ಫನ್ಸೇರಿಯಾ ಪ್ರಭೇದ ಕೊಲೇಟೋಟ್ರಿಚ್ ಮೂ ಪ್ರಭೇದ ಕಾರಣದಿಂದ	2 ಗ್ರಾಂ 3 ಗ್ರಾಂ 2 ಗ್ರಾಂ 1 ಗ್ರಾಂ	600 ಗ್ರಾಂ 900 ಗ್ರಾಂ 600 ಗ್ರಾಂ 300 ಗ್ರಾಂ	-

ತೆಂಗಿನ ಬೆಳ್ಳೆ

ಪ್ರಮುಖ ರೋಗಗಳು	ಮುಖ್ಯವಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳು	ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಕ್ರಮಗಳು
ಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುವ ರೋಗ	ಸೆಸಿ 5-6 ಅಡಿ ಎತ್ತರವಾದ ಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಣ್ಣದ ಕಲೆಗಳು ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಹಳೆದ ಬಣ್ಣದ, ಚಿರುಬು ಬಿಟ್ಟಂತಹ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳು ವೃದ್ಧಿಗೊಂಡ ಕಾಂಡವನ್ನು ಬಲಹೀನಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಎಲೆಗಳು ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಒಣಗುತ್ತವೆ.	ಈ ರೋಗಕ್ಕೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಂಕ್ ಮತ್ತು ಬೋರಾನ್ ಸೇರಿಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ 5 ಗಾಂ ಜಿಂಕ್ ಹಾಗೂ 5 ಗಾಂ ಬೋರಾನ್ ಮೀಶ್ರಣ ಮಾಡಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
ಅಲ್ಟ್‌ನೇರಿಯಾ	ನೀರಿನ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಈ ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಮೊದಲು ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕಂಡು ಬಣ್ಣದ ಕಲೆಗಳು ಕಾಣುತ್ತವೆ. ನಂತರ ಅವು ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡು ಎಲೆಗಳು ಬಿದ್ದುಹೋಗುತ್ತವೆ. ಬೆಳೆಗೆ ಶ್ರೀವೃ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ.	ಅಲ್ಟ್‌ನೇರಿಯಾ ರೋಗ ತಡೆಯಲು ಕಾರ್ಬನ್‌ಡಾಜಿಂ 75 ಡಬಲ್‌ಪಿಲಿ 1 ಗಾಂ ಅಥವಾ ಮಾರ್ಪಾಂಕೋಜೆಬ್‌ 75 ಡಬಲ್‌ಪಿಲಿ 2 ಗಾಂ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಬರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. 15 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ 2-3 ಬಾರಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
ಸೂರಕ್ಷಣೆ ಕೀಟಗಳಿಂದ ಹಾನಿ (ಸೂಟಿ ಮೊಳೆ)	ಹೊಸ ಸಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕವ್ಚು ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಎಲೆಗಳು ಒಣಗಿ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಬೆಳೆಯ ವೃದ್ಧಿ ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತದೆ.	ರೋಗ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ 2 ಗಾಂ ಕಾಪರ್ ಆಕ್ಸಿಕ್‌ಲ್ಯೂರ್‌ಡ್ರ್ಯೂ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಬರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. 10 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
ಎಲೆ ಚಕ್ಕೆ ರೋಗ (ಜೀವಾಣು)	ಗಾಢ ಕಂಡು ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಕಾಣುತ್ತವೆ. ನಂತರ ಅವು ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡು ಎಲೆಗಳು ಬಿದ್ದುಹೋಗುತ್ತವೆ.	ಎಲೆ ಚಕ್ಕೆ ರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಬನ್‌ಡಾಜಿಂ 2 ಗಾಂ ಅಥವಾ ಮಾರ್ಪಾಂಕೋಜೆಬ್‌ 3 ಗಾಂ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಬರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. 15 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ 2-3 ಬಾರಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

ಅಡಿಕೆ ಬೇಳೆ

ಮುಖ್ಯ ರೋಗಗಳು	ಮುಖ್ಯವಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳು	ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಕ್ರಮಗಳು
ಕೊಳೆರೋಗ (ಮಾಡಿ) ಕಾಂಡ ಕೊಳೆ / ಸುಕ್ಕುಕೆ	ಗಿಡದ ಮೇಲಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಗಳು ಮೊದಲು ಕಂದು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಬಳಿಕ ಕಪ್ಪಾಗುತ್ತವೆ. ನಂತರ ಎಲೆಗಳು ಕಂದು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಬಣಗುತ್ತವೆ. ಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಕೊಂಬೆಗಳು ಕುಸಿದು ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಗಿಡವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಣಗಬಹುದು.	ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ 3 ಗ್ರಾಂ ಕಾಪರ್ ಆಕ್ಸಿಕ್ಲೋರೈಡ್ ಅಥವಾ 2 ಗ್ರಾಂ ಮೆಟಾಲಾಕ್ಸಿಲ್ + ಮಾರ್ಗಾಂಕೋಜೆಬ್ 72 ಡಬ್ಲೂಫಿಲಿ ವೀಶ್ರಣ ಮಾಡಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. 30–45 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ಗಿಡದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಔಷಧ ವೀಶ್ರಿತ ದ್ವಾರಾವಣವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು.
ಎಲೆ ಚಕ್ಕೆ ರೋಗ	ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕಂದು ವೀಶ್ರಿತ ಕಲೆಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ನಂತರ ಅವು ಲಿಸ್ತಾರಗೊಂಡು ಎಲೆಗಳು ಬಣಿ ಬೀಳುತ್ತವೆ.	2 ಗ್ರಾಂ ಮಾರ್ಗಾಂಕೋಜೆಬ್ 75 ಡಬ್ಲೂಫಿಲಿ ಅಥವಾ 3 ಗ್ರಾಂ ಕಾಪರ್ ಆಕ್ಸಿಕ್ಲೋರೈಡ್ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಬೆರಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
ಅಲೆ ರೋಗ / ಬುಟ್ಟಿ ಕೊಳೆ (ಆಲ್ಯಾನ್‌ರಿಯಾ)	ಮಳಗಾಲದಲ್ಲಿ ಹಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗಿಡದ ಬುಡ ಹಾಗೂ ಕಾಂಡದಲ್ಲಿ ಕಲೆಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಕಾಯಿ ಉದುರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ.	ಮಳೆಯ ಮುನ್ನ ಹಾಗೂ ನಂತರ 60 ಸೆ.ಎಂ.ಎಲ್‌ ಎತ್ತರದವರೆಗೆ ಕಾಂಡಕ್ಕೆ ಬೋಡ್‌ಲೋಫ್ ವೀಶ್ರಣ ಲೇಪಿಸಬೇಕು. 1% ಬೋಡ್‌ಲೋಫ್ ವೀಶ್ರಣ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. 15–20 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
ಹಸಿ ಎಲೆ ರೋಗ	ಎಲೆಗಳ ಅಂಚು ಹಸಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ನಂತರ ಹಳದಿ ವೀಶ್ರಿತವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕುರಿತವಾಗುತ್ತದೆ.	ಸಮತೋಲನ ಗೊಬ್ಬರ ಬಳಕೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪ್ರೋಫರ್‌ಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.
ಬೇರು ಕೊಳೆ ರೋಗ	ಬೇರುಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಳೆ ಉಂಟಾಗಿ ಗಿಡ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ಇಲೆಗಳು ಬಣಗುತ್ತವೆ.	ಕಾರ್ಬೆಂಡಾಜಿಂ 2 ಗ್ರಾಂ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಬೆರಸಿ ಗಿಡದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಹಾಯಿಸಬೇಕು.

ಕರಾಂತೆ ಬೆಳ್ಳೆ

ರೋಗಗಳು	ಮುಖ್ಯವಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳು	ರೋಗನಾಶಕಗಳು ಮಿ.ಲಿ./ಗಾಂಟ್ ಪ್ರತಿ ಲೀ. ನೀರಿಗೆ	ಬಳಸುವ ಸಮಯ/ಲಿಧಾನ
ಬ್ರೌನ್ ಇಲೈಫ್ ಸ್ಪ್ಟ್ (Brown Eye Spot)	ಎಲೆಯ ಮೇಲಾಗುವ ದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಣ್ಣದ ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಮುದ್ದಭಾಗ ಹಗುರವಾಗಿದ್ದು ಸುತ್ತಲೂ ಕಂಡು ಬಣ್ಣದ ವಲಯ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಾನಿಯಾದರೆ ಎಲೆಗಳು ಬಿದ್ದುಹೊಗುತ್ತವೆ.	0.5 ಮಿಲಿಲೀಟರ್ ಡಾರ್ವಾ ಅಥವಾ 3 ಗಾಂಟ್ ಕಾಪರ್ ಆಕ್ಸಿಕ್ಲೋರ್‌ಡ್ 50 ಡಬ್ಲೂಫಿ ಅಥವಾ 1 ಗಾಂಟ್ ಟ್ರೈಡೆಮಾಫ್ 50 ಡಬ್ಲೂಫಿ ಅಥವಾ ಹೆಕ್ಸಾಕೋನಜೋಲ್ 1 ಮಿ.ಲಿ. ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು	ಮಳೆ ಆರಂಭವಾದ ನಂತರ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ಮಳೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 30–45 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
ಆಂಥಾಕ್ಸೋನ್ / ಬೆರಿ ರೋಗ	ಎಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾಯಿ ಮೇಲೆ ಕಪ್ಪು ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಕಾಣುತ್ತವೆ. ನಂತರ ಎಲೆಗಳು ಹಳೆದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಉದುರುತ್ತವೆ. ಗಿಡದ ಬೆಳೆವಣಿಗೆ ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತದೆ.	0.5 ಮಿಲಿಲೀಟರ್ ಡಾರ್ವಾ ಅಥವಾ 3 ಗಾಂಟ್ ಕಾಪರ್ ಆಕ್ಸಿಕ್ಲೋರ್‌ಡ್ 50 ಡಬ್ಲೂಫಿ ಅಥವಾ 1 ಗಾಂಟ್ ಕಾರ್ಬೆಂಡಾಜಿಂ	ಪ್ರತಿ ಲೀ. ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
ತುಡಿಗೆ ರೋಗ / ಕಾಫಿ ಲೈಫ್ ರಸ್	ಸಸಿ ಎಲೆಗಳ ಕೆಳೆಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶಿತ್ತಳೆ ಬಣ್ಣದ ಪುಡಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಎಲೆಗಳು ಬಣಿ ಉದುರುತ್ತವೆ.	2 ಗಾಂಟ್ ಜ್ಯೋಜೆಬ್ 75 ಡಬ್ಲೂಫಿ ಅಥವಾ ಮಾರ್ಪಾಂಕೋಜೆಬ್ 75 ಡಬ್ಲೂಫಿ	ಪ್ರತಿ ಲೀ. ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

ರೋಮಾಟಿಕ್ ಬೆಳೆ

ಪ್ರಮುಖ ರೋಗಗಳು	ಮುಖ್ಯವಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳು	ರೋಗನಾಶಕಗಳು (ಮಿ.ಲಿ./ಗಾಂಟ್ ಪ್ರತಿ ಲೀ. ನೀರಿಗೆ)	ಎಕರಿಗೆ ಮಿ.ಲಿ./ ಗಾಂ	ಬಳಸುವ ವಿಧಾನ / ಸಮಯ
ಒತ್ತಿ ಮುರಿಗೆಯ ಸಸ್ಯಗಳ ಸಾಯುವುದು (Damping off)	ಗಿಡಗಳು ಬುಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ತೆಳುವಾಗಿ ಹಾನಿಗೊಂಡು ಕೊಳಳುತ್ತರೆ. ಗಿಡಗಳು ಕುಸಿದು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತವೆ.	3 ಗಾಂಟ್ ಮೆಟ್‌ಲಾಕ್ಟ್‌ಲ್ಯಾ + ಮಾರ್ಚಿಕೋಜೆಬ್‌ ಅಥವಾ 2 ಗಾಂಟ್ ಕ್ಯಾಪ್‌ಲ್ಯಾನ್ ಅಥವಾ 5 ಗಾಂಟ್ ಟ್ರೈಕೋಡ್‌ಮಾರ್	100 ಗಾಂಟ್	ಬಿತ್ತನೆಯ ನಂತರ 400–500 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಹಾಯಿಸಬೇಕು.
ಎಲೆ ಮುದುರುವ ರೋಗ (Leaf curl)	ಎಲೆಗಳು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ, ಮಡಚಿಕೊಂಡು ಬೆಳ್ಳಬಣಿಗೆ ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಗಿಡವು ಬಲಹೀನವಾಗುತ್ತದೆ.	0.5 ಮಿ.ಲಿ. ಇಲ್ಲಿಡಾಕ್ಲೋಪ್‌ಪ್ರಿಡ್ 17.8 ಎಸ್.ಎಲ್	15 ಮಿ.ಲಿ.	ಕೀಟಗಳು ನಿಯಂತ್ರಣಕಾಳ್ಜಿ ಗಿ 40 ದಿನಗಳು ಒಳಗೆ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
ಎಲೆ ಚಕ್ಕೆ ರೋಗ	ಎಲೆಗಳು ಮೇಲೆ ಕಂದು ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಕಾಣುತ್ತವೆ. ನಂತರ ಅವು ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡು ಎಲೆಗಳು ಒಣಗುತ್ತವೆ.	2 ಗಾಂಟ್ ಮಾರ್ಚಿಕೋಜೆಬ್ 75 ಡಬ್‌ಲೂಫ್‌ಪಿಲಿ ಅಥವಾ 2 ಗಾಂಟ್ ಕ್ಲೋರೋಥಾಲೋನ್‌ನಿ ಲ್‌ ಅಥವಾ 2 ಗಾಂಟ್ ಜ್ಯಾನೆಬ್	500 ಗಾಂಟ್	5–8 ದಿನಗಳು ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
ಮೋಸಾಯಿಕ್ ರೋಗ	ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಸಿರು- ಹಳ್ಳಿದಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಚಿತ್ತಾರ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಬೆಳ್ಳಬಣಿಗೆ ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತದೆ.	2 ಗಾಂಟ್ ಮಾರ್ಚಿಕೋಜೆಬ್ 75 ಡಬ್‌ಲೂಫ್‌ಪಿಲಿ ಅಥವಾ 2 ಗಾಂಟ್ ಮಾನ್‌ನ್ಯೂರ್‌ಬ್	300 ಗಾಂಟ್	5 ದಿನಗಳು ಅಂತರದಲ್ಲಿ 150 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
ಎಲೆ ಸುಡುವ ರೋಗ	ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತೆಳುವಾದ ಕಂದು ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಕಾಣುತ್ತವೆ. ನಂತರ ಎಲೆಗಳು ಒಣಗುತ್ತವೆ.	2 ಗಾಂಟ್ ಮಾರ್ಚಿಕೋಜೆಬ್	400 ಗಾಂಟ್	ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ 200 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
ಬೇರು ಗಟ್ಟಿ ಜಿಂತ ರೋಗ	ಗಿಡದ ಬೇರುಗಳಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಉಬ್ಬಗಳು ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಗಿಡದ ಬೆಳ್ಳಬಣಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.	ಫೌರೇಟ್ 10 ಜಿ ಅಥವಾ ಕಾಬೋರ್‌ಪ್ರ್ಯಾರಾನ್ 3 ಜಿ	5–6 ಕೆ.ಜಿ.	ನಾಟಿ ಮಾಡುವ ಮುನ್ನ ಮಣಿಷಿನಲ್ಲಿ ಬೆರಸಿ ಹಾಕಬೇಕು.
ಒಂದಿ ರೋಗ	ಎಲೆಗಳ ಮೇಲ್ವಾಗದಲ್ಲಿ	3 ಗಾಂಟ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗುವ ಗಂಧಕ	600 ಗಾಂಟ್ / 200 ಮಿ.ಲಿ.	200 ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ

	ಬ್ಲಾದಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಪದರ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಎಲೆಗಳು ಒಣಗುತ್ತವೆ.	ಅಥವಾ 1 ಮೀ.ಲಿ. ಡೇನೋರೆಕ್ಸ್ ಅಥವಾ 1 ಮೀ.ಲಿ. ಹೆಕ್ಟೋಕೋನ್‌ಜೋಲ್	/ 100 ಮೀ.ಲಿ.	ಮಿಶ್ರಣ ಮಾಡಿ ಸಿಂಪಾಡಿಸಬೇಕು.
ಪ್ಲೋಸೇರಿ ಯುಂ ಸಂಕು ರೋಗ	ಗಿಡವು ಕೆಳಭಾಗದಿಂದ ಒಣಗುತ್ತದೆ. ಎಲೆಗಳು ಹಳ್ಳಿ ಒಣಿಕೆ ತಿರುಗುತ್ತವೆ.	2 ಗ್ರಾಂ ಕಾರ್ಬೆಂಡಾಜಿಂ ಅಥವಾ 3 ಗ್ರಾಂ ಕಾಪರ್ ಆಕ್ಸಿಕೆಲ್ಲೈರ್ಯಡ್	-	ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡುಬಂದಾಗೆ ಸಿಂಪಾಡಿಸಬೇಕು.

ಚೆಂಡಿ: ನೆಲ (ಪೆaddy)

ರೋಗಗಳು	ಮುಖ್ಯವಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳು	ರೋಗ ನಾಶಕಗಳು	ಪ್ರಮಾಣ (ಮೀ.ಲೀ./ ಗಾಂಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ)	ಎಕರೆಗೆ ಪ್ರಮಾಣ	ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಿಧಾನ / ವಿವರ
ಎಲೆ ಚೆಕ್ಕೆ ರೋಗ	ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕಂಡು ಬಣ್ಣದ ಉದ್ದವಾದ ಚೆಕ್ಕೆಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ನಂತರ ಎಲೆಗಳು ಒಣಿ ಬೀಳುತ್ತವೆ.	ಟ್ರೈಸ್‌ಕಾಂಜ್‌ಲ್ ಲ್ 75 ಡಬ್ಲೂಎಂಬಿ	0.4 ಗ್ರಾಂ	80 ಗ್ರಾಂ	ರೋಗದ ಆರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. 10-15 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
ಕಾಂಡ ಹೊಳೆ ರೋಗ	ಗಿಡದ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಣ್ಣದ ಕಲೆಗಳು ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಗಿಡಗಳು ಬಲಹೀನವಾಗಿ ಕುಸಿಯುತ್ತವೆ.	ಕಾಬೆಂಡಾಜಿಂ 50 ಡಬ್ಲೂಎಂಬಿ	1 ಗ್ರಾಂ	200 ಗ್ರಾಂ	ರೋಗ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಯೇ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
ಶೈಥ ಬೆಂಳೆ (Sheath blight)	ಎಲೆ ಹೊದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಚೆಕ್ಕೆಗಳು ಕಾಣುತ್ತವೆ. ನಂತರ ಅವು ವಿಸ್ತಾರಗೊಳುತ್ತವೆ.	ಹಂಕ್‌ಕೋನೆನ್ ಜೋಲ್ 5 ಇಸಿ	2 ಮೀ.ಲಿ.	400 ಮೀ.ಲಿ.	15 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ 2 ಬಾರಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
ಬಾಕ್ಟೊರಿಯಲ್ ಲ್ ಲೀಫ್ ಬೆಂಳೆ	ಎಲೆಗಳ ತುದಿಯಿಂದ ಹಳೆದಿ ಬಣ್ಣ ಆರಂಭವಾಗಿ ಕೆಳಕೆ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ.	ಸ್ಟ್ರೆಪ್‌ಲೌಸ್‌ಕೆಲ್ನ್ + ಕಾಪರ್ ಆಕ್ಸಿಕೆಲ್‌ರೋಡ್	0.4 ಗ್ರಾಂ + 0.4 ಗ್ರಾಂ	80 ಗ್ರಾಂ + 80 ಗ್ರಾಂ	10 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
ಬಾನ್‌ಸ್ಟ್ ರೋಗ	ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಜ್ಞಾಕಾರದ ಕಲೆಗಳು ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಶೈವ್ಯ ಹಾನಿಯಲ್ಲಿ ಗಿಡ ಒಣಗುತ್ತದೆ.	ಟ್ರೈಸ್‌ಕಾಂಜ್‌ಲ್ ಲ್ 75 ಡಬ್ಲೂಎಂಬಿ	0.6 ಗ್ರಾಂ	120 ಗ್ರಾಂ	ಆರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.

ಚೆಳೆ: ರಾಗಿ

ರೋಗಗಳು	ಮುಖ್ಯವಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳು	ರೋಗ ನಾಶಕಗಳು	1 ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಪ್ರಮಾಣ	ಎಕರೆಗೆ ಪ್ರಮಾಣ	ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಿಧಾನ / ವಿವರ
ಬೆಂಕಿ ರೋಗ ಮತ್ತು ಇತರ ರೋಗ	ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬಂಡಿದ ಚಕ್ಕಗಳು ಮತ್ತು ಒಣಗುವುದು	ಮ್ಯಾಂಕೋಜೆಬ್ರ್ / ಕಾರ್ಬೆಂಡಾಜಿಮ್ / ಹೆಕ್ಸಾಕೋಲೋನಾಜೆಲೋಲ್ / ಜಿನೆಬ್	2 ಗ್ರಾಂ / 1 ಗ್ರಾಂ / 1 ಮೀ.ಲೀ. / 2.5 ಗ್ರಾಂ	100 ಗ್ರಾಂ / 50 ಗ್ರಾಂ / 200 ಮೀ.ಲೀ. / 500 ಗ್ರಾಂ	15 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಸಿಂಪಡಣ ಮಾಡಬೇಕು. 20-40 ದಿನಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ 200 ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ದಾವಣ ಮಾಡಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
ಕಂದು ಚಕ್ಕ ರೋಗ	ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂದು ಚಕ್ಕಗಳು	ಕಾರ್ಬೆಂಡಾಜಿಮ್ + ಮ್ಯಾಂಕೋಜೆಬ್ರ್ ಮೀಶ್ರಣ	2 ಗ್ರಾಂ	400 ಗ್ರಾಂ	300 ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಣ ಮಾಡಬೇಕು.
ನಂಜು ರೋಗ	ಎಲೆಗಳು ಹಳದಿ ಬಂಡಿಕ್ಕೆ ತಿರುಗುವುದು	ಟ್ರೈಫ್ಲೋಕ್ಸಿಸ್‌ಲ್ಯಾಬಿನ್ 30 ಇಸಿ	1.7 ಮೀ.ಲೀ.	340 ಮೀ.ಲೀ.	ರೋಗ ಕಂಡುಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. 200 ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಬಳಸಬೇಕು.

ಬೆಳ್ಳಿ: ಸರ್ಕಾರೆ ಕೆಬುಂ

ರೋಗಗಳು	ಮುಖ್ಯವಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳು	ರೋಗನಾಶಕಗಳು	1 ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗಿ ಬೇಕಾದ ಪ್ರಮಾಣ	ಎಕರೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಪ್ರಮಾಣ	ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ವಿವರ
ಹಳ್ಳಿದ ನಂಜು ರೋಗ	ರೋಗ ಬಂದ ಗಿಡಗಳು ಹಳ್ಳಿದಿಯಾಗಿ ಬೆಳ್ಳವಣಿಗೆ ಸುಂರಿತವಾಗುತ್ತದೆ	-	-	-	ರೋಗ ಬಂದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಿ
ಕಾಡಿಗೆ ರೋಗ	ರೋಗ ಬಂದ ಗಿಡಗಳ ಬೆಳ್ಳವಣಿಗೆ ಸುಂರಿತಗೊಂಡು ಸಣ್ಣ ಬದಲು 3 ರಿಂದ 4 ಅಡಿಯಷ್ಟು ಕಡ್ಡಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮೆತ್ತದೆ	-	-	-	ರೋಗ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ಸುಟ್ಟು ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರಿದು

ಸೂಚನೆ: ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಯ ಕೆಬುಂ ಕಂದುವಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಶಕ್ತಿಯು ಕ್ಷಾತ್ರಿಗಳನ್ನು (ಉದಾ: Co-62175) ಬಳಸುವುದು.

ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬೆಳ್ಳೆ

ರೋಗದ ಹಸರು	ರೋಗ ಲಕ್ಷಣಗಳು	ಜೈವಧಿ (ಪ್ರತಿ ಲೀ./ಗಾಂತಿನೀರಿಗೆ)	ಎಕರೆಗೆ ಪ್ರಮಾಣ	ಸಿಂಪಡಿಸುವ ವಿಧಾನ / ಸೂಚನೆ
ನರಗಲು ರೋಗ	ಹೊಗಳು ಮತ್ತು ಕೊಂಬೆಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ಪೂ/ಬೂದು ಮಚ್ಚೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿ ಕೊಳ್ಳೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.	3 ಗಾಂತಿ ಮಾಡಂಕೊಂಡೆಬ್ಬ	400 ಗಾಂತಿ	ರೋಗ ಕಾಣಿಸಿದ ತಕ್ಷಣ ಸಿಂಪಡಿಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಗತ್ಯಾಲಿದ್ದರೆ 2-5 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಪುನಃ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
ಎಲೆ ಮಚ್ಚೆ ರೋಗ	ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟ ಕಂದು/ಕರ್ಪೂ ಮಚ್ಚೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ತೀವ್ಯವಾದಲ್ಲಿ ಎಲೆಗಳು ಒಣಗಿ ಬೀಳುತ್ತವೆ.	1 ಮೀ.ಲಿ. ಹೆಕ್ಟಾಕೋನಾಜೋಲ್	200 ಮೀ.ಲಿ.	ರೋಗದ ಆರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ 10-15 ದಿನಗಳ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ಸುಮಾರು 200 ಲೀ. ನೀರನಲ್ಲಿ ಕರಗಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
ಮುಡಿ ರೋಗ	ಮೊಗ್ಗು ಹಾಗೂ ಕಿರಿಯ ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾನಿ. ಬೆಳೆವಣಿಗೆ ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತದೆ.	1 ಗಾಂತಿ ಕಾರ್ಬೆಂಡಾಜಿಂ ಅಥವಾ 1 ಮೀ.ಲಿ. ಡ್ಯೂಲಿಫೋಯೀಟ್	200 ಗಾಂತಿ / 200 ಮೀ.ಲಿ.	ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ 200 ಲೀ. ನೀರನಲ್ಲಿ ಕರಗಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.
ಬೇರು ರೋಗ	ಬೇರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಳುಕು ಉಂಟಾಗಿ ಗಿಡ ಒಣಗುತ್ತದೆ.	2 ಗಾಂತಿ ಮಾಡಂಕೊಂಡೆಬ್ಬ 75 WP ಅಥವಾ 1 ಗಾಂತಿ ಕಾರ್ಬೆಂಡಾಜಿಂ	600 ಗಾಂತಿ / 300 ಗಾಂತಿ	ಬೇರು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಡ್ಯೂಂಚಿಂಗ್ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕು.
ಚುಕ್ಕು ಶೀಟು ಹಾನಿ	ಗಿಡದ ಬೆಳೆವಣಿಗೆ ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾನಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ.	ಇಲ್ಲಿಡಾಕ್ಲೋಪಿಡ್ (ಪ್ರಮಾಣ ಸೂಚನೆಯಂತೆ)	10 ಗಾಂತಿ (ಅಂದಾಜು)	ರೋಗ/ಶೀಟು ಕಾಣಿಸಿದ ತಕ್ಷಣ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು.